

Moderne spreekwoorden

(Geschikt voor groep 5/6. Duur 30-45 min.)

Doelen: De leerlingen verwerven een adequate woordenschat voor het begrijpen van uitdrukkingen, gezegden en spreekwoorden.

Vorbereiding: Achtergrondinformatie lezen (<http://www.woorden.org/spreekwoord.php>)

Inleiding:

Lees blz. 132 '*Gelukkig kwam Klaas...*' t/m blz. 135 '*...kunnen we gaan.*' voor. Hebben de kinderen een spreekwoord gehoord? Dummie zegt: '*Gherman is ghoemie buur, is nog beter dan verre vriend.*' Schrijf dit spreekwoord op het bord.

Lees ook blz. 146 '*Ze gingen op...*' t/m blz. 147 '*...om hem heen.*' voor. Klaas maakt een grap van een spreekwoord. Weten de kinderen van welk spreekwoord? Klaas zegt: '*Dat was zeker twee halen, één betalen.*' Schrijf ook dit spreekwoord op het bord.

Kennen de kinderen nog andere spreekwoorden/uitdrukkingen? Weten andere kinderen wat die spreekwoorden/uitdrukkingen betekenen? *Indien voorbeelden gewenst zijn kunt u hier 10 willekeurige spreekwoorden bekijken en vernieuwen* (<http://www.woorden.org/spreekwoord.php>).

Kern:

Later in het verhaal bedenkt Dummie een nieuw spreekwoord. Lees ook blz. 166 '*En wat fantastisch...*' t/m '*...hard om lachen.*' voor. Dummie zegt: '*Wie wat bewaart, gheeft niks!*' Spreekwoorden zijn van vroeger uit. De moderne tijd kan wel wat spreekwoorden gebruiken. Wij gaan moderne spreekwoorden bedenken.

**De kinderen gaan nu zelf wijze zinnen bedenken. In een spreekwoord hoort een wijze les, advies of algemene waarheid te zitten. Kunnen de kinderen moderne spreekwoorden bedenken?

* Bespreek dit samen met de kinderen. Wat is iets wat in deze tijd een wijze les is? Bijvoorbeeld: '**Controleer je broekzakken voor je de wasmand vult, een mobiele telefoon is zo met water omhuld.**' Of '**Denk na voor je iets online plaatst, anders merk je vanzelf wie de bal terugkaatst.**'

*** Laat de kinderen deze spreekwoorden verwerken in korte verhalen.

Slot:

Alle kinderen hebben één of meerdere spreekwoorden bedacht. Voor het slot zijn er verschillende mogelijkheden:

- Gebruik een coöperatieve werkvorm 'Mix en Ruil' waarbij elk kind zijn spreekwoord op een kaartje schrijft. Op de andere kant schrijft het kind de uitleg. De kinderen gaan op pad door de klas. Ze spreken elke keer een andere leerling aan en proberen de betekenis te raden. Lukt dit, dan nemen zij het kaartje over en geven ze hun eigen kaartje weg. Lukt dit niet, dan krijgt de ander een kans om hun spreekwoord te raden. Daarna vervolgen beide leerlingen hun weg op zoek naar een andere leerling om daar te mixen en ruilen.
- Stelopdracht: Laat de kinderen hun spreekwoord verwerken in een verhaal. Uit het verhaal moet de betekenis van het spreekwoord duidelijk worden.

